

Ignacy Dec

"Fides et ratio" - w rocznicę ogłoszenia

Wrocławski Przegląd Teologiczny 8/1, 219-220

2000

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

OMÓWIENIA I RECENZJE

FIDES ET RATIO – w rocznicę ogłoszenia

(Sprawozdanie z sympozjum pt.: *Fides et ratio* – w rocznicę ogłoszenia.
Interpretacje – nadinterpretacje – deformacje, KUL, 9-10 grudnia 1999 r.)

W rocznicę ogłoszenia przez Jana Pawła II encykliki *Fides et ratio* Zakład Metafizyki Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego oraz Polski Oddział Societa Internazionale Tommaso d' Aquino zorganizowały w dniach 9 i 10 grudnia 1999 r. międzynarodowe Sympozjum poświęcone tejże – jakże doniosłej dla dzisiejszej teologii i filozofii – Encyklice. Ks. prof. Andrzej Maryniarczyk, kierownik Katedry Metafizyki na Wydziale Filozofii KUL w słowie wstępnym wskazał na trzy główne cele tegoż Sympozjum, a mianowicie: po pierwsze, wydobyć na nowo i zreflektować tych istotnych treści przesłania Encykliki, które zostały skierowane do filozofów, a które dość często są pomijane, a nawet przemilczane; po drugie, zreflektować recepcję przesłania tejże Encykliki tak w środowiskach filozofów, jak i teologów oraz innych grup naukowych w Polsce i za granicą; po trzecie, wydobyć – w refleksji dotyczącej recepcji Encykliki – elementów nadinterpretacji oraz deformacji tegoż dokumentu.

Oficjalnego otwarcia Sympozjum dokonał ks. prof. Andrzej Szostek, rektor Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. W pierwszym dniu trwania Sympozjum zostało wygłoszonych pięć wykładów. Wygłosili je: o. prof. M.A. Krapiec (*Dlaczego nieprzemijająca nowość myśli św. Tomasza?*), ks. prof. A. Szostek (*Postulaty Encykliki wobec etyki*), ks. prof. J. Nagórny (*Encyklika w oczach teologów polskich*), ks. prof. I. Dec (*Reakcja polskich ośrodków naukowych na Encyklikę*) oraz prof. P. Jaroszyński (*Encyklika w polskich mediach: interpretacje – nadinterpretacje – deformacje*). Po pierwszych trzech wykładach i następnych dwóch miała miejsce dyskusja. Wieczorem pierwszego dnia odbyła się dyskusja panelowa na temat: *Encyklika a niektóre nurty współczesnej filozofii*. Wprowadzenia do niej dokonali pracownicy naukowo-dydaktyczni KUL: prof. H. Kiereś (*Przyczyny krytyki modernizmu i postmodernizmu*), dr P. Gutowski (*Zasadność krytyki hermeneutyki, pragmatyzmu i scjentyzmu*), dr Wł. Dłubacz (*Przyczyny krytyki „bezkrytycznego pluralizmu” filozofii i fideizmu*) oraz dr A. Kowalik-Lekka (*Przyczyny krytyki mentalności pozytywistycznej i ewolucjonizmu w Encyklice*). Po tych bardzo ciekawych wypowiedziach wywiązała się interesująca dyskusja. Znaczącym bodźcem do niej był fakt, iż niektórzy z wyżej wymienionych prelegentów swoje opinie i oceny formułowali w dość radykalny sposób.

Na zakończenie pierwszego dnia miała miejsce w stołówce akademickiej uroczysta kolacja, w czasie której można było przedłużyć popołudniową dyskusję i wymienić inne doświadczenia z osobami reprezentującymi różne ośrodki teologiczne naszego kraju.

Na drugi dzień Sympozjum zostało zaplanowanych także pięć głównych wykładów i również dyskusja panelowa. Wykłady wygłosili: s. prof. Z.J. Zdybicka (*Wiara szukająca rozumienia a otwarcie na kultury*), o. prof. A. Lobato (*Urząd nauczycielski Kościoła wobec doktryny św. Tomasza w przeszłości i obecnie*), ks. dr hab. T. Biegasa (*Postulaty Encykliki wobec rozumu filozoficznego*), prof. V. Possenti (*Fides et ratio a nihilizm*) oraz ks. prof. A. Maryniarczyk (*Dlaczego filozofia bytu?*).

W przewie obiadowej zorganizowano zebranie członków Polskiego Oddziału Societa Internazionale Tommaso d' Aquino (PL-S.I.T.A.), w którym wziął udział prof. A. Lobato, prezes Międzynarodowego Towarzystwa Tomasza z Akwinu.

W panelu nadwiecznym, jako prelegenci – wprowadzający do dyskusji wystąpili: dr hab. W. Chudy (*Koncepcja filozofii chrześcijańskiej w ujęciu Encykliki*), ks. dr S. Szczyrba („Intellectus fidei”), ks. dr P. Moskal (*Diakonia prawdy i ancilla theologiae*) oraz dr P. Skrzydlewski (*Filozofia chrześcijańska a cywilizacja*).

W sumie sygnalizowane Sympozjum dostarczyło wielu fachowych refleksji nad przesłaniem Jana Pawła II zawartym w encyklice *Fides et ratio*. Wykłady i dyskusje ukazały szeroki wachlarz problemów poruszanych w Encyklice, w kontekście których stawia ona pod adresem współczesnej filozofii, a także i teologii, bardzo znaczące, konkretne postulaty. Organizatorzy zapowiedzieli publikację materiałów tegoż Sympozjum. Będą one bardzo przydatne dla ośrodków teologicznych naszego kraju i z pewnością przyczynią się do pełniejszej recepcji tego doniosłego przesłania Jana Pawła II dla dzisiejszego Kościoła i świata.

Ks. Ignacy Dec

XLII Tydzień Filozoficzny pt. *Bóg i filozofia* na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim w dniach 6-9 marca 2000

Na początku marca br. na KUL-u w Lublinie odbył się coroczny Tydzień filozoficzny. Tym razem organizatorzy, czyli Koło Filozoficzne Studentów filozofii, podjęli temat *Bóg i filozofia*. Po wystąpieniach J.M. ks. Rektora prof. A. Szostka oraz R. Szmida, prezesa KFS KUL wystąpił J.E. ks. abp prof. J. Życiński z tematem *Problem Boga w „nowej fizyce”*. Ks. arcybiskup przedstawił cztery stanowiska panujące we współczesnej fizyce: postmodernizm (Sokal), *New Age* (Capra), Agnostycyzm (Hawking) i Nowy Teizm (Davies). Pierwsze trzy zostały skrytykowane, tylko ostatnie rozwinięte jako zjawisko pozytywne. Nowy teizm pojawia się w fizyce chaosu (tzw. teoria chaosu). Wszechświat zaczyna być tu traktowany jako przejaw umysłu Boga. Świat posiada w sobie racjonalny kod, niejako program komputerowy. Z właściwą sobie błyskotliwością ks. arcybiskup opowiadał o Nowym Teizmie o bliskiej mu koncepcji św. Augustyna *rationes seminales*. Tego samego dnia drugi wykład wygłosił prof. W. Stróżewski *Jedna czy dwie wizje Boga: pseudo-Dionizy Areopagita, św. Tomasz z Akwinu*. Głównym tematem tego wykładu było zagadnienie relacji dobra i bytu. Prof. Stróżewski przedstawił koncepcję -seudo-Dionizego, który twierdził, że pierwszym imieniem Boga jest jedność. Podobnie jest z pojęciem dobra, które w pełni przysługuje tylko Bogu. Dobro jest zasadą przyczynowości sprawczej. Dobro i piękno zostają ze sobą utożsamione. Dobro jest rozumiane jako coś większego od bytu. Bóg zawiera i poprzedza w sobie całe istnienie. Św. Tomasz natomiast mówi o Bogu